

zato što su im se rodili sinovi, jedan kojega su željno čekali – *Predrag*, i drugi kojemu se nisu nadali – *Nenad*. Uvođenjem ultrazvučnoga pregleda u ginekologiju 70-ih godina 20. stoljeća roditelji su dobili mogućnost doznati koliko djece majka nosi i kojega su ona spola, pa je to vjerojatno jedan od razloga smanjene popularnosti imena *Predrag* i *Nenad* u posljednjih 35 godina.

Repertoar imena blizanaca

Blizancima se u načelu nadijevaju ista imena kao i neblizancima. Istražujući imena blizanaca rođenih u Zagrebu od 1980. godine naovamo uviđa se da je jedna četvrtina blizanaca dobila imena koja su izrazno, mocijski ili motivacijski vezana. Najčešća su izrazno vezana imena, a to su ona koja počinju istim slovom, npr. *Roko* i *Ruđer*, istim slogom, npr. *Marija* i *Martina*, ili se ritmički podudaraju i rimuju, npr. *Goran* i *Zoran*, *Darko* i *Marko*, *Mia* i *Tia*. Mocijska ili parna imena nisu veoma česta, a najčešće je riječ o imenima *Ivan* i *Ivana*, *Nikola* i *Nikolina*, *Petar* i *Petra* te *Danijel* i *Danijela*. Još su rjeđa motivacijski vezana imena, a među njima su najčešći parovi prema imenima evanđelista, npr. *Ivan* i *Marko*, *Ivan* i *Luka*, *Ivan* i *Matija*, *Marko* i *Matej* ili *Marko* i *Matija*, te prema apostolima: *Petar* i *Pavao*. Nerijetko se u Zagrebu nadijevaju i motivacijski vezana imena prema hrvatskim knezovima, npr. *Branimir* i *Domagoj*, ili prema imenima hrvatskih kraljeva, npr. *Tomislav* i *Zvonimir*. Katkad roditelji nadijevaju imena i prema nebeskim tijelima, npr. *Luna* i *Stella*, ili prema likovima iz književnosti – *Filip* i *Leon*, te prema likovima iz popularnih pjesama: *Valentino* i *Renato* te *Tina* i *Marina*. Čini se da pripadnici islamske zajednice koji žive u Zagrebu također vole nadijevati vezana imena te dvije trećine blizanaca nosi takva imena, npr. *Edin* i *Edina* te *Sanel* i *Sanela*.

Dvostruka imena blizanaca

Običaj nadijevanja dvostrukih imena u Hrvata počinje u srednjemu vijeku (vjerojatno u 10. stoljeću), kad su hrvatski kraljevi počeli dobivati po dva imena (npr. *Mihajlo Krešimir*, *Stjepan Držislav*), i traje do danas. Postotak parova istospolnih blizanaca u kojih su oba djeteta nositelji dvostrukih imena u Zagrebu u istraživanome razdoblju bio je veoma malen (0,47 %) upravo zato što je identifikacijska funkcija takvih imena prilično oslabljena. Osobito je upitna ako među sastavnicama dvostrukih imena postoji unakrižna vezanost tipa *Valentina Vilma* i *Vilma Valentina*, no nije ni mnogo manje oslabljena kad je različita prva, a ista druga sastavnica (tip *Kiara Lucija* i *Nika Lucija*) ili su međusobno izrazno vezane prve i druge sastavnice (tip *Tia Ella* i *Mia Emma*).

Nekoliko savjeta za roditelje

Premda okolina blizance veoma često doživljava kao cjelinu sastavljenu od dviju osoba, a koje je, ako je riječ o jednojajčanim blizancima, veoma teško razlikovati, sami blizanci sebe osjećaju kao posebne jedinice, a ne kao dio cjeline, te imaju potrebu da

im i drugi ljudi priznaju njihov zaseban identitet. Nerijetko borba za vlastiti identitet u očima drugih traje cijelo djetinjstvo i mladost, a katkad i duže. Stoga bi bilo dobro da im roditelji izborom osobnih imena ne otežavaju tu borbu.

Bilo bi dobro izbjegavati jednojčanim blizancima nadijevati imena s istim korijenom, npr. *Ivan i Ivica, Marija i Mara, Nina i Nikolina*, da bi se izbjegla zbrka u neslužbenim situacijama, u kojima je inače često oslovljavanje pokraćenim ili izvedenim imenima. Na primjer, mnogi će roditelji i prijatelji *Ivana* nazivati *Ivicom*, a *Nikolinu* *Ninom*.

Bilo bi dobro jednojčanim blizancima, ali i inače djeci unutar iste obitelji, ne nadijevati imena s jednakim „značenjem”, npr. *Klara i Jasna, Valentin i Zdravko*. Takva imena u načelu ne unose zbrku, no možda nositeljima imena neće biti drago kad doznaju da *Klara* (ime potječe iz latinskoga) u prijevodu na hrvatski jest *Jasna*, a hrvatski prijevod za *Valentin* (također iz latinskoga jezika) jest *Zdravko*.

Valjalo bi izbjegavati nadijevanje dvostrukih imena s jednom istom sastavnicom, npr. *Kiara Lucija i Nika Lucija*, jer će te djevojke, najvjerojatnije, svi oslovljavati samo prvom imenskom sastavnicom, pa je druga posve zalihosna.

Bilo bi dobro ne nadijevati tzv. unakrižno vezana dvostruka imena, npr. *Ana Elena i Elena Ana* ili *Valentina Vilma i Vilma Valentina*. Takva imena unose zbrku i teško mogu ispuniti ulogu identifikacije i dati odgovor na pitanje tko je tko.

Vječna tema

Pojava da je dvoje (troje, četvero...) ljudi rođeno zajedno te da nose jednake tjelesne karakteristike, katkad do nerazlikovanja, oduvijek je bila intrigantan motiv koji se kroz mitove pojavljivao u svim civilizacijama. U indoeuropskoj tradiciji, od Kastora i Poluksa u grčkoj mitologiji, Manua i Yame u staroindijskoj te Romula i Rema u rimskoj, tema blizanaca nadahnjivala je mnoga umjetnička djela. Oni su gotovo idealni likovi za žanr komedije zabune, a arhetipska situacija razdvojenih blizanaca koji se međusobno traže te se naposljetku i sastaju pojavljuje se u umjetnosti sve do današnjih dana. Poznati su primjeri iz književnosti dječji klasik *Blizanke* Ericha Kästnera te roman *Meteori* francuskoga pisca Michela Tourniera, u kojima je središnji motiv upravo takva priča o blizancima.

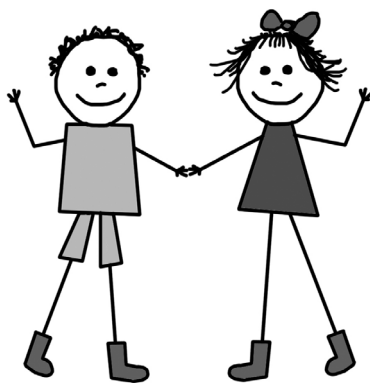
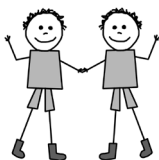
Petar i Petra

Ivan i Ivana

Ivica i Janica

Kuzma i Damjan

Petar i Pavao

Predrag i Nenad

Roko i Ruđer

Goran i Zoran

Darko i Marko

Mia i Tia

